

NEDERLANDA KATOILKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Cio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)

Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs f 1.50 per jaar Eksterlanda Jarabono f 2.—	Adres der Redactie: P. M. BROUWER Pahudstraat 134 's-Gravenhage.	Afzonderlijke nummers 20 cent. Advertentiën 50 cent per regel.
---	---	---

Advertentien: DRUKKERIJ PIET SMITS, Tilburg.

ALLE HENS AAN DEK.

Wij kunnen konstateren, dat Esperanto in de laatste tijd grote vorderingen maakt in de praktische toepassing op internationaal terrein niet alleen, maar ook in de algemene waardering.

Steeds kleiner wordt het aantal spotters en steeds groter wordt het aantal van hen, die niet anders kunnen dan erkennen, dat het probleem van een internationale hulptaal geen probleem meer is, want opgelost met Esperanto.

Wij leven in een voor Esperanto gunstige tijd en meer dan ooit kan en zal een krachtig opgezette propaganda voor Esperanto beloond worden met nieuwe beoefenaars.

En toch..., met Nederlanda Katoliko gaat het niet goed. Er is geen vooruitgang. Er is zelfs een langzame achteruitgang. Hoe komt dat?

We zouden de Krisistijd de schuld kunnen geven. Dit is heel gemakkelijk. Maar is het ook juist? We beweren niet, dat er geen crisis bestaat. Integendeel! We menen slechts, dat de crisis op zich niet de oorzaak kan zijn van onze stilstand. Oorzaak kan wel zijn de verlamme invloed van het WOORD crisis op de psyche van de Propagandist. Is de crisis niet de zondebok, die in de woestijn gedreven wordt, beladen met de schuld van onze «werkeloosheid»?

We zijn er van overtuigd, dat Nederlanda Katoliko een geweldige sprong zou kunnen maken, als ieder van ons van zich af zou werpen de lusteloosheid van de krisisstemming. De crisis kan belemmerend werken, onmogelijk maakt ze de verbreiding van Esperanto

niet. Nodig is slechts werklust en doelbewust streven. Nodig is dat ieder Katholiek Esperantist in eigen omgeving met nieuwe ijver aan het werk gaat.

De tijd is gunstig voor Esperanto. De tijd is gunstig voor Nederlanda Katoliko. Het is mogelijk, dat de reeds bestaande afdelingen groter worden. Het is mogelijk, dat het aantal N.K. afdelingen groter wordt. Maar, dan alle hens aan dek. In de afdelingen onvermoeide propaganda. In de omgeving gezocht naar een Katholiek Esperantist in een plaats waar N.K. nog niet bestaat. En dan niet rusten voordat in die plaats de oprichting van een N.K. afdeling een feit is.

De tijd is gunstig voor Nederlanda Katoliko. Nederlanda Katoliko kan groter worden. En zal groter worden als allen medewerken met volle kracht.

De tijd is gunstig. Daarom: alle hens aan dek.

MEDEDELING.

Tot onze grote spijt bleken in de vorige aflevering vele drukfouten het Verslag van de Lourdesreis te ontsieren. Door omstandigheden bleef dat stukje ongekorrigeerd en werd daarvan geen mededeling gedaan.

We vragen voor deze slordigheid ekskuus en beloven beterschap.

Red.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Esperanto-examen A te Utrecht op 5 November a.s.

Esperanto-examen B te Arnhem op 19 November a.s. Men wordt vriendelijk verzocht zich spoedig op te geven bij de Secretaris H. J. Bulthuis, Kamillestraat 37, Den Haag.

Wie wil volledige jaargangen van Nederlanda Katoliko verkoopen of ruilen?

Brieven met opgave van prijs enz. aan het secretariaat Tongelresche straat 282b, Eindhoven.

Esperanto op de scholen. Verschillende afdeelingen bestelden nog niet. Wacht niet lang meer. Nog slechts een 300-tal groentjes zijn verkrijgbaar.

Wie stelt voor onze beide taalrubrieken een Esperanto boekwerk ter aanmoediging beschikbaar? Opgave aan het Secretariaat.

ROELOFARENDSVEEN.

„SEN BATALO NE VENKO”.

Ĵaudon, la 29an de Septembro, okazis propaganda kunveno, al kiu estis venintaj proksimume 40 geaŭskultantaj. Sinj. Spruyt, Sekretario de la klubo bonvensalutis la ĉeestantojn, eldiris sian kontentecon pri la venintaro kaj malfermis la kunsidon per la Kristana Saluto.

Poste li transdonis la parolon al la Prezidanto de la klubo, Sinj. L. G. C. de Jong, kiu estis la parolanto de tiu ĉi vespero. Dum pli ol duonhoro la parolanto preparolis Doktoron Zamenhof kaj la mondhelplingvon Esperanton, al la ĉeestantoj montrante ke nur Esperanto povos venki la tutan mondon, tamen nur tiam, kiam ankaŭ ni Katolikoj kunlaboros. La Katolikan Unuecon ni povas kaj devas pligrandigi per la ununura, taŭga helplingvo Esperanto. Estas en la nuna tempo grava devo, ke ni lernu Esperanton, precipe tial, ĉar ne estas malfacile lerni ĉi tiun lingvon, sed ankaŭ por ke ni despli facile povu disvastigi la Katolikan Kredon kaj principojn. Por montri ke Esperanto jam multe progresis la estraro organizis malgrandan ekspozicion en la sama salono.

Estis bone sukcesinta propaganda kunveno kaj ni povis enskribi 15 personojn, kiuj volas sekvi Esperantan Kurson. Gvidanto de tiu kurso estos Sinj. de Jong.

Bedaŭrinde estis, ke ni ĉe la fino de tiu ĉi vespero devis adiaŭn nian amatan Eklezian Konsilanton lian Pastran Moŝton N. Bijl, kiu estis nomita en Delft.

Post kiam Sinj. Spruyt estis dankinta la parolinton, li fermis la kunsidon per la Kristana Saluto.

La Sekretario P. J. SPRUYT.

DEN HAAG.

„POR DIO KAJ EKLEZIO”.

Maandag 26 Oktober. In „Het Hof van Berlijn” propaganda-avond georganiseerd door de Haagse Katholieke Esperanto Vereniging. Om kwart over 8 werd de bijeenkomst geopend met het zingen van „Katholika Himno”. De Heer P. M. Brouwer hield daarna een propagandarede, die door de aanwezigen met aandacht werd aangehoord. Gedurende de Pauze was er gelegenheid een kleine Esp. tentoonstelling te bezichtigen, waarvan een dankbaar gebruik werd gemaakt. Na de Pauze gaf de Heer P. Juffermans een Proefles voor de aanwezige niet-Esperantisten. Om 11 uur sluiting met het zingen van „Ni Katholikos”, waarna men nog een half uurtje gezellig bij elkaar bleef.

Dat deze avond niet vruchteloos is geweest blijkt uit het feit,

dat er naast de Kursus voor A (12 deelnemers) een beginkursus begonnen is met 10 deelnemers. De 22 Kursisten hopen allen volgend jaar Mei het A-diploma te halen.

De jaarlijkse H. Mis voor P. D. K. E. had plaats op Zondag 9 Okt. en werd opgedragen door de geestelijke adviseur de WelEerw. Heer J. P. Bik. Een groot aantal leden woonden deze H. Mis bij en gingen gezamenlijk ter H. Tafel. Hierna had een gemeenschappelijk ontbijt plaats, welke zeer geanimeerd verliep. Aan de Voorzitter werd een boek aangeboden, als dank voor de onvermoeide ijver en vele zorgen door hem aan de Vereniging besteed. Zijn vrouw kreeg rozen. Onder de woordvoerders was ook de geestelijk-adviseur, die allen verrastte met een toespraak in Esperanto, waarin hij kort maar juist de dienst aangaf, die Esperanto aan ons Katoeliken kan bewijzen.

M. KEET, Sekretaresse.

AMSTERDAM.

*Verslag over de 2e Jaarvergadering van de Amsterdamsche
R. K. Esperantisten Vereeniging,
gehouden in „De Pool” Damrak, op 5 October j.l.*

Na een inleidend woord van den voorzitter, bracht de secretaris zijn jaarverslag uit, waarin hij het resultaat van de werkzaamheden in het afgelopen jaar aldus kenschetste: „Tevreden maar niet voldaan”.

Besloten werd zeer binnenkort 'n feest- en propaganda-avond te organiseeren.

Volgens reglement hadden bestuursverkiezingen plaats. Aan de beurt van aftreden waren de heeren A. J. v. Dam, Ir. J. W. M. Stevens, S. de Cleen. Beide laatstgenoemden stelden zich niet herkiesbaar, resp. wegens vertrek naar elders en wegens te drukke werkzaamheden. Herkozen werd de heer A. J. van Dam, terwijl de heeren P. A. Leeuwe en C. M. Klerkx voor de vacante bestuursfuncties werden gekozen.

Het secretariaat is thans gevestigd: Huismanshof 3 (Oost)

C. M. KLERKX,

Secretaris.

HAARLEM.

„ABBÉ RICHARDSON”.

Donderdag 29 September had in Haarlem een propaganda-vergadering plaats, die slechts matig bezocht werd. Na veel propaganda, namelijk advertenties en berichten, nog wel in parochiële bladen,

welke alle katholieken van Haarlem bereiken, verwachtten wij veel succes. De Heer G. Hoogeveen opende de vergadering en heette de aanwezigen hartelijk welkom. Hierna gaf spreker het woord aan de Heer F. v. d. Meijden uit Leiden. Deze betreurde de slechte opkomst, doch hoopte dat zij, die belang stelden in Esperanto zich voor den cursus zouden opgeven. Vervolgens hield spr. een schitterende rede, noemde successen zooals congressen, Cseh cursussen, examens, schriftelijke cursus van Nijmegen enz. Nadat spr. nog een aantal Esperanto-werken getoond had, besloot hij zijn rede welke met een dankbaar applaus beloond werd. De voorzitter dankte de Heer v. d. Meijden voor zijn aangename en bezielende rede waarna enkelen zich voor een cursus opgaven.

L. J. VOGELS, Secretaris.

AANSTAANDE N. K. AFDELINGEN?

DELFT. Hier is een cursus begonnen met 22 personen. De R.K. Volksbond stelt een lokaal beschikbaar. Als het goed gaat krijgt N.K. hier een afdeling. Er is contact met de afd. Den Haag.

VOORBURG. In November zal de Heer P. M. Brouwer een cursus beginnen voor werkelozen. Er gaven zich 25 deelnemers op. Lokaliteit beschikbaar gesteld door het Voorb. Krisiskomitee. Ook hier het begin van een nieuwe N.K. spruit.

LOOSDUINEN. In het parochieblad verscheen een propaganda-artikel. Zeer waarschijnlijk kan hier spoedig een cursus beginnen. De cursusleider zal geleverd worden door de Afd. Den Haag.

UIT DE ESPERANTO BEWEGING.

CSEH-KURSUS TE LEIDEN.

Dinsdag 11 Oktober gaf Andreo Cseh een openbare proefles in de Stadsgehoorzaal te Leiden. Deze proefles was ter inleiding van een Kursus van 10 weken volgens de bekende Cseh-metode. Voorzitter van het Werkkomitee is de Heer F. J. van der Meijden, voorz. van de Leidse N.K. afd. Ons is niet bekend hoeveel er deel zullen nemen aan deze cursus. Als het sukses evenredig is aan de belangrijkheid van het Komitee van Aanbeveling, dan is dit zeker niet gering. Wat we dan ook hopen en wensen.

KERSTBIJeenKOMST IN ARNHEM.

Het Cseh Instituut organiseert voor de komende Kerstdagen een bijeenkomst in het Esperanto-Domo te Arnhem. Het programma is zeer aantrekkelijk. (Wedstrijden in vertalen, grammatikakennis, enz.)

Ook zal voor Katholieken op 1e Kerstdag een H. Mis worden opgedragen met een predikatie door Pastro Andreo Cseh.

In het Desembernummer zal een uitvoerig programma worden afgedrukt.

KURSUSSEN IN ESPERANTO TE DORDRECHT.

Naar aanleiding van een verzoek van de Gemeenteraad is een onderzoek ingesteld naar de wenselijkheid en mogelijkheid van invoering van Esperanto op de scholen.

Resultaat is dat de gemeente de door particulier initiatief op te richten Esperantokursussen zal steunen door het gratis beschikbaar stellen van verwarmde en verlichte schoollokalen.

Het bestuur van „Tra la Mondo” verklaarde hiermee akkoord te gaan. De kursussen zullen toegankelijk moeten zijn voor leerlingen van het 7e en 8e leerjaar en voor Muloscholen. De kosten zullen worden gedekt door betaling van een schoolgeld, dat zoodanig zal zijn, dat ook on- en minvermogenden de kursussen zullen kunnen volgen.

UITWISSELING VAN KINDEREN.

Reeds enige jaren organiseert de Saksiese Ver. van Onderwijzers-
Esperantisten de uitwisseling van Duitse en Deense kinderen. Ook deze zomer waren Duitse kinderen de gast van Deense families en omgekeerd. DE KINDEREN SPRAKEN ALLEN ESPERANTO.

PER ESPERANTO NI VEKU LA MALFACILAN TEMPON.

Onder dit opschrift ontvingen we van een bollenhandelaar uit Hillegom een prijscourant, geheel gesteld in Esperanto. We lezen daarin: „Vi diros pri tio: Nun ne estas la tempo por luksaj elspezoj. Sed ĉu tio estas tute ĝusta? Kio nin povas gajnigi pli bone, kio povas forigi plibone niajn malgajajn pensojn ol memkulturitaj floroj en nia domo, memkulturitaj floroj en nia ĝardeno!.... Nia celo estas, klopodi per Esperanto trabarakti tiun ĉi malfacilan tempon. Kaj ni ĉe tio fidas precipe al la granda unueco kaj sento de solidareco kiu karakterizas ĉiun veran Esperantiston”.

We wenssen hem veel sukses toe.

ESPERANTO EN DE JEUGD IN FRANKRIJK.

De vorming van Jeugdafdelingen is ook voor Nederlanda Katoliko een dringende noodzakelijkheid. Hieronder volgt de tekst van een in Boulogne verspreid propagandabiljet, met onze vertaling ervan in Esperanto. Moge de lezing ervan voor onze afdelingen

een aansporing zijn, opdat Nederlanda Katoliko ook het voorbeeld worde van een bloeiende Katolieke Esperanto Jeugdbeweging.

L'ESPÉRANTO VOUS OUVRE LE MONDE ESPERANTO OPENT VOOR U DE WERELD.

L'union internationale des Espérantistes CATHOLIQUES compte de nombreux groupes dans 32 pays différents; notamment en Hollande les espérantistes catholiques et groupes y sont nombreux.

La Ville de Boulogne qui a organisé le premier congrès espérantiste (1905), qui est par conséquent le berceau du mouvement espérantiste, ne doit pas se laisser devancer et doit être la *première en France* à la tête du mouvement espérantiste *catholique* qui est encouragé en la personne du Pape et par de nombreux Cardinaux et Evêques pour le rapprochement des Peuples.

Tous les catholiques et surtout sa jeunesse doivent apprendre l'Espéranto, parce qu'ils ne doivent pas laisser le monopole de ce merveilleux moyen de diffusion au seul service de la révolution et de l'erreur; aussi parce que la France doit conserver son rôle et être représentée dans tous les champs de l'activité internationale.

La ligue des Espérantistes catholiques organise chaque année des Congrès internationaux réellement vivants grâce à la seule langue employée: l'Espéranto.

Une revue mensuelle „Espero Katolika” paraît depuis 1903, elle donne de nombreuses informations sur la vie catholique dans tous les Pays, même les plus éloignés. Cette revue montre l'utilité évidente de l'Espéranto dans

La Internacia Katolika Unuiĝo Esperantista kalkulas multnombrajn grupojn en 32 diversaj landoj. Precipe en Nederlando la Katolikaj Esperantistoj kaj grupoj estas multnombraj.

La urbo Boulogne, kiu organizis la unuan Esperantan Kongreson (1905), kiu estas pro tio la lulilo de la Esperanto Movado, ne povas lasi sin superi kaj devas esti la *unua en Francujo*, kape de la Esperanto Movado *Katolika*, kiu estas enkuraĝigita de la Papo mem, kaj de multaj Kardinaloj kaj Episkopoj por la interproksimiĝo de la Popoloj.

Ĉiuj Katolikoj kaj super ĉi ties junularo devas akcepti Esperanton, ĉar ili ne povas lasi la monopolon de ĉi tiu mirinda komunikilo en la servo de la revoluto kaj de la eraro, ankaŭ ĉar Francujo devas konservi sian rolon kaj esti reprezentata en ĉiuj kampoj de la internacia aktiveco.

La ligo de la Katolikaj Esperantistoj ĉiujare organizas Internaciajn Kongresojn, vere vivantaj dank, al la uzado de nur unu lingvo: Esperanto.

Monata Revuo: „Espero Katolika”, aperas depost 1903. Ĝi donas multajn informojn pri la Katolika Vivo de ĉiuj landoj, ec de la plej malproksimaj. Ĉi tiu revuo montras la evidentan utilon de Esperanto en la rilatoj inter

les relations entre les chrétiens de différents Pays.

Tous les patronages de la jeunesse catholique française doivent adhérer au mouvement espérantiste et s'y associer en se groupant.

Il serait honteux qu'en France le mouvement espérantiste chez la J. C. reste nul. Il faut dès maintenant le réaliser, et nous comptons sur vous pour ce faire, en vous associant au groupement du cercle en formation de la J. C. E.

Prière de faire connaître les noms et adresses des adhérents à Monsieur André Lésier, Secrétaire, 3, rue de Trie, Boulogne, pour l'organisation d'une Assemblée Générale à laquelle tous les adhérents seront convoqués pour la création définitive du groupe, nomination des Membres du Comité et organisation des cours hebdomadaires d'Espéranto.

la Kristanoj de diversaj landoj.

Ĉiuj francaj katolikaj junularunuigoj devas konsenti pri la Esperanto Movado kaj, formante grupojn, asociigi en ĝin.

Eslus hontinde, se en Francujo la Esperanto Movado ĉe la Katolika Junularo restus sensignifa. Necesas ekde nun realigi tion kaj ni kalkulas je vi por fari tion, asociante vin en la grupadon de la Rondo, formante la Katolikan Junularon Esperantistan.

Ni petas sciigi la nomojn kaj adresojn de la konsentantoj al Sinjoro André Lésier, Sekretario, 3 Rue de Trie, Boulogne, por la organizo de ĝenerala kunveno al kiu ĉiuj konsentantoj estos kunvokataj por fondi definitivan grupon, elekti la membrojn de la Komitato kaj organizi semajnajn Esperantajn kursojn.

UIT „ESPERO KATOLIKA”.

HET KONGRES TE LOURDES. (7-11 Aug. 1932.)

„Espero Katolika” opent met een portret van de Bisschop van Tarbas-Lourdes, Z.Ex. P. M. Gerlier, die met grote sympathie de Kongresgangers ontving.

Een „Spreekende Film” toont ons in het eerste hoofdstuk de reis Parijs-Lourdes. Eerst de ontmoeting te Parijs:

„Welk een buitengewone drukte heerst in het Parijse Station d'Orsay? In de lucht wapperen groene vlaggen met Esperanto=sterren, in het midden waarvan zich bevindt het pauselijk kruis. Blijde stemmen, welkomstgroeten worden gehoord, mensen van verschillende nationaliteit maken kennis met elkaar en allen spreken een taal, die aangenaam klinkt in mijn oor: Esperanto! Een Noor en een Fransman, een Zwitserse en Nederlanders, Italianen en Tsechen, allen begrijpen elkaar gemakkelijk. Ieders gezicht straalt van merkbare blijdschap.”

Dan de aankomst te Lourdes en de eerste avond aldaar. Na het feestelijk avondmaal het bezoek aan de Grot om O. L. Vrouw

van Lourdes te begroeten. Een avond van nooit gekende indrukken.

Het 2e hoofdstuk. De dag van opening voorafgegaan door een H. Mis in de Basiliek. Om 9 uur de officiële openingsvergadering. Uit 13 landen kwamen 70 personen. Ze gevoelden zich één familie, gebonden door twee sterke banden: één Geloof en één Taal.

Uit het verslag van de openingsbijeenkomst halen we aan een gedeelte van het openingswoord van de I.K.U.E. voorzitter: Pastro Font Giralt. Hij zei daarin:

„Er is zeker geen enkele plaats op aarde te vinden, waar wij doeltreffender het nut van onze internationale taal kunnen tonen, dan in Lourdes, waar we te midden van de krioelende mensensmassa bijna alle Europeese talen horen. Tienduizenden stoten daar op elkaar, maar, hoewel sprekende, zijn ze als doofstommen, want ze begrijpen elkaar niet. En hier zijn wij, gekomen uit 13 verschillende landen, we begrijpen elkaar even gemakkelijk, alsof er tussen ons geen taalverschil bestond.

Laten we op deze genaderijke plaats aan de voeten van de Moeder Gods nieuwe krachten zoeken voor onze gewichtige arbeid. Laten we dat vragen aan de Onbevleete Maagd van Lourdes, door wiens handen de goede God uitdeelt al Zijn genaden.”

Voorgelezen werd een brief van de Aartsbisschop van Parijs, Kard. Verdier, waarin deze berichtte het Beschermheerschap van de I.K.U.E. aan te nemen en zijn zegen zond aan de leden ervan.

Vervolgens spraken Sro Aerdt voor „Nederlanda Katoliko”, Fino Dandova voor de Tsechoslowakijse Bond, Fino Royer voor Frankrijk, Fino Walsh voor Engeland, Fino Triebau voor Danzig, Sro Bjornstad voor Noorwegen, Sino Pirchan voor Oostenrijk, Pastro Perez voor Spanje, Monsinjoro Violi voor Italië, Fino Haesele voor Zwitserland en Sro Pestinger voor Duitsland.

De „Sprekende Film” wordt vervolgd. Vol belangstelling wachten we dus weer op de volgende „Espero Katoliko”.

PARIJS.

„Espero Katoliko” van Oktober geeft de tekst van de predikatie, gehouden in de Katedraal „Notre Dame” te Parijs door Dr. Franz Christianell, Professor te Salzburg (Oostenrijk). De tekst luidde: „Omnia ad majorem Dei Gloriam”. (Čio por pligrandigi la gloron de Dio).

Jean Duffaud geeft ons zijn indrukken van de gehouden godsdienstoefening. We vertalen: „Lofprijzingen en gebeden stegen onder de antieke bogen op tot de Allerhoogste en de Moeder Gods, in onze taal: Esperanto. Alle aanwezigen begrepen de schoonheid van dit ogenblik, een ogenblik waarin de zielen een werden, zich verenigden, en zich waarlijk voelden broeder, want broeders van Kristus. En ik dacht over twee verhalen uit onze heilige boeken: Babylon,

dat is de ijdelheid, de goddeloosheid van de mensen gestraft door taalverwarring, en Pinksteren, dat is de gave van de talen, die mogelijk maakte de prediking over de wereld. Vervolgen wij Katholieke Esperantisten niet het Pinksterwonder? Kunnen wij met onze taal niet werken als de Apostelen, om uit te breiden het Rijk van Kristus?."

NOVA ĈEFEPISKOPO DE WIEN.

Steiner rakontas en la Oktobra Esp. Kat. pri Profesoro D-ro Theodor Innitzer, la novalekta Ĉefepiskopo de Wien.

„Por ni Katolikaj Esperantistoj la elekto estas tre grava. Post la perdo de Kardinalo D-ro Piffl, kiu tre favoris Esperanton, nun ni ree havas varman favoranton. Tion pruvas la viziton, kiun D-ro Innitzer faris al la Internacia Esperanto-Muzeo en Wien, kaj ankaŭ lian ĉeesto en la fermo de la Morariu-kursoj, kie Li estis fotografito inter la ĉeestinta esperantistaro.”

„Nederlanda Katoliko” respektplene salutas la novan Ĉefepiskopon.

OPMERKINGEN EN IDEEËN.

Verbreeding en verdieping is vooral in de laatste tijd de groote leuze in het Katholieke kamp.

Die leuze valt te beluisteren in iedere Pauselijke Encycliek, in talloze Bisschoppelijke brieven, ze is de stuwkracht voor nieuw sociaal en religieus leven, ze is het ideaal der nieuwe jeugd beweging.

De hooggeprezen middelmaat heeft uitgediend; aan de veel te lang getolereerde oppervlakkigheid wordt zonder pardon de deur gewezen.

Zoo hoort het ook te zijn in onze R. K. Esperantobeweging. Ontevreden dus over de huidige stand van zaken? Welneen! Maar zelfgenoegzaamheid is een leelijk ding voor een beweging, die het „ĉiam antaŭen” in zijn vaandel voert.

Daartoe is zoo nu en dan wat zelfcritiek noodig, waarmee we onze kennis kunnen scherpen en ons standpunt verruimen.

Zonder dat gaat men al te licht wandelen langs platgetreden wegen of vergeten, dat bij het voortschrijden van de tijd ook onze propaganda dient te worden gewijzigd, opgefrist en aangepast. Niet altijd bleken de gebruikte middelen de juiste, dat leert de ervaring van idem zoovele mislukkingen.

Ons pad gaat werkelijk niet over rozen, maar dragen we daarvan zelf niet voor een gedeelte de schuld? We weten toch wat we willen: Esperanto in dienst van onze Katholieke belangen en ter versterking van de band tusschen katholieken van verschillende nationaliteit!

Waarom dan dit doel bij de propaganda met allerlei bijbedoe-
lingen vertroebeld?

Waarom dan ook in eigen kring al dat gedaas over een vaag
«Alle menschen werden Brüder»?

Waarom dan alle mogelijke en onmogelijke liefhebberijtjes en
stokpaardjes er bij de haren bij gesleurd?

Waarom dan zijn er ook onder ons, die zich met het Esperanto
zelf willen dienen, al is het alleen maar om zich tegenover de
buitenwereld een zeker air te verschaffen?

Kan men van zulk propageeren eenig nuttig resultaat voor onze
beweging verwachten?

Welneen!

Van platgetreden wegen gesproken: Hoe wordt er niet in speeches
en brochures altijd maar weer gegrasdruind in dezelfde afgezaagde
en dikwijls onbelangrijke gegevens! Menig propagandabetoog ont-
aardt daardoor in een opsomming van pietluttigheden met nat-
zand=eigenschappen. De groote lijn en de klemmende noodzakelijk-
heid van ons streven ontbreekt er vaak ten eenenmale in.

De oorzaak schuilt niet zelden in de minimale kennis gepaard
aan de maximale oppervlakkigheid van hen, die de propaganda
hanteeren.

Een voorbeeld: Nog niet zoo heel lang geleden sprak een Eerw.
Adviseur van een niet onbelangrijke vereeniging in een onzer elf
provincie hoofdsteden over Esperanto..... zonder ook maar even
over onze R.K. Esperanto=beweging, haar organisatie en haar or-
ganen te reppen, hoewel hem daartoe van te voren ruimschoots
inlichtingen waren aangeboden, ja zelfs exemplaren waren verstrekt!
Dat is 't toppunt, zult U zeggen. Ja maar helaas niet het eenige,
variatie's op dit thema zijn er legio.

Natuurlijk willen we aan hen, die op werkelijk voorbeeldige
wijze onze zaak behartigen, niet te kort doen, maar een ernstige
waarschuwing moet ons uit de pen aan hen, die meenen op eigen
houtje wat Esperanto te moeten plegen.

Naast verbredening van ons front, is verdieping van onze kennis en
verruiming van onze blik een eerste eisch om ons doel te bereiken.

Ons Esperanto wenschen we beschouwd te zien als een cul-
tuurfactor van de eerste orde, maar dat legt ons de plicht op haar
ook als zoodanig te behandelen d.w.z. principieel en met volledige
kennis van zaken.

KRITIKULO.

ESPERANTO IN DIENST VAN DE WERELDVREDE.

Voortzetting.

We weten dat bij mislukken van de Ontwapeningskonferentie de
militairisering van de volkeren zal blijven een ontaarde wedstrijd

van materiele geweldmacht, lijnrecht in strijd met de wens van Ben. XV, dat in plaats van het materiele geweld der wapenen moet komen de geestelijke kracht van het recht. En dat de Volkeren dan verder zullen leven in het verlamdende gevaar van een steeds gruweliker massamoord.

We weten, dat internationale ontwapening noodzakelijk is zowel voor het stoffelijk als voor het geestelijk welzijn der volkeren.

Maar we weten ook dat er zijn blijven voortleven oude vijandschappen: in de politiek, in het ekonomies leven, in het diplomatiek verkeer.

We weten, dat naast groeiende verbroederingszin nog voortwoeren haat en afgunst tussen volkeren en rassen.

En waar Pius XI als fundamenteën voor de Wereldvrede aan geeft rechtvaardigheid en menselijkheid, waar alleen de Katholieke Vredesgedachte een blijvende wereldvrede zal kunnen brengen. Daar moeten wij Katholieken die vredesgeest aankweken en voor alles prakties beoefenen. Die practiese beoefening van de Kristelijke Vredesgeest zal tot gevolg moeten hebben een geestelijke ontwapening. Dat zal dan een ontwapening zijn, die zonder gevaar is en de Volkeren niet verzwakt maar sterk maakt. Met die geestelijke ontwapening kan ieder land, ieder volk, ieder mens beginnen. Hier geen kwestie van volgen in ontwapening maar van voorgaan.

Wij moeten beginnen met die geestelijke ontwapening en ter hand nemen de opvoeding der volkeren tot wederzijdse waardering. Wij moeten de strijd aanbinden tegen een vals patriotisme, zoals dat leeft bij vele individuen en tegen het staatsabsolutisme, zoals we dat vinden bij sommige regeringen. Er moet komen en groeien een nieuwe kultuur, berustend op de overtuiging dat we allen broeders en zusters zijn en dat Kristus is gestorven voor alle mensen zonder onderscheid van ras of nationaliteit. En hiervoor is nodig een internationale samenwerking tussen volkeren en rassen en wel een *direkte* samenwerking.

Meer dan van Esperanto hangt af van de Esperantisten. En nu is bijna iedere Esperantist „van nature” Pacifist. Maar Esperantisten en Pacifisten hebben met elkaar gemeen een idealisme zo hoog, dat het dikwijls gaat zweven ver boven de begane grond. Dat zwevende idealisme is een gevaar voor idealen. Want om dezen te bereiken moeten we gaan staan op de harde werkelijkheidsgrond. Met woorden alleen bouwen we luchtkasteelen. Slechts daden kunnen de stenen zijn waaruit het gebouw der werkelijkheid zal kunnen worden opgetrokken.

Om te komen tot de Wereldvrede behoeft de wereld daden. O, geen grote daden om dagbladen te vullen, maar vele kleine, ongeziene daden. En hier heeft ieder mens een plicht. Maar wij katoelieken hebben een nog groter plicht, omdat we weten, dat alleen onze beginselen in staat zijn de Vrede op Aarde te brengen. En

wij Katholieke Esperantisten hebben een nog groter plicht, omdat we Katholiek zijn en Esperantist. Wij kunnen meer, want de wereld staat voor ons open en met Esperanto hebben we ontvangen een talent, waarmee we moeten woekeren.

Esperanto zal de Vrede geen stap nader brengen als in de harten van de Esperantisten niet leeft de liefde tot de medemens en de Wil tot Wereldvrede zich niet uit in de daad.

* Iedere Katholiek heeft tot taak mede te werken overal en altijd aan de verbreiding van Esperanto onder de Katholieken en op die manier aan de versterking van het leger der Esperantisten, dat zonder wapengeweld, maar niet minder krachtig, strijd voor de Volkerenvrede. Maar ook direkt kunnen we ieder voor zich daden stellen, door als mens in eigen kring de vrede te zoeken. Op de eerste plaats met God en met de Godsvrede in eigen hart af te zien van iedere persoonlijke feete in familie- en bekendenkring en overal waar mogelijk vrede te stichten. Vrede bewaren, vrede stichten ook in ruimer kring: in Verenigingsleven, tussen werkgever en werknemer. Vrede zonder in de beroepen, vrede tussen de burgers van eigen stad. Vrede ook in politiek en handel. Ieder voor zich zie af van machts- en geweldsmethoden. Vrede door eerbied voor het gezag en eerbied voor de ondergeschikten. Vrede door voorzichtigheid in het vellen van een oordeel over een medemens. Vrede door te leven in de ware geest van het Kristendom.

Deze verplichtingen hebben we als mens en als Katholiek en ze staan los van Esperanto. Maar als Katholiek Esperantist hebben wij vrijwillig uitgebreid de kring van de naasten, die we moeten beminnen als ons zelf. Wij Katholieke Esperantisten kunnen meer. We moeten dus meer.

Een van de aangewezen middelen om ideeën uit te dragen is de pers. En wij Katholieke Esperantisten behoeven een Internationaal Orgaan om over de wereld verstaan en begrepen te worden. En we mogen daarom niet dulden dat door gebrek aan belangstelling of door laksheid ons Internationaal Orgaan zou verdwijnen. Zelfs al zou „Espero Katolika” slechts kunnen bestaan door de steun van Nederlanda Katoliko, welnu dan zal het blijven bestaan. Dan zullen wij Nederlandse Katholieke Esperantisten tonen aan de Katholieke Esperanto Wereld wat plicht is. Nooit mogen we ons verontschuldigen door de laksheid van anderen. Ook hier moeten we beginnen met ons zelf. Onze stem moet klinken over de wereld door een Internationaal Orgaan. „Espero Katoliko” blijve bestaan, ook voor de Wereldvrede.

„Vrede op Aarde aan de mensen van goede wil.” Bijna 2000 jaar geleden jubelden de engelen deze woorden boven Bethlehems velden. Hoever zijn we sinds de 19 eeuwen, dat de Kerk de Vrede leert? Wat hebben de Kristenen gemaakt van de Vrede in de Kerstnacht verkondigd? Als een wereldling zoekend naar de kentekenen

van Kristus' erfgoed: Liefde en Eenheid, met het Evangelieboek in de hand Europa doorreisde, zou hij dan vinden in de harten der Kristenen de Vrede van Kristus? Laten wij Katolieke Esperantisten met onze grote gave van een Internationale taal juist in ons privaat leven tonen, dat we het Woord van Kristus begrepen hebben en werken met Esperanto aan het ideaal: de mensen van goede wil, en zo zullen we bereiken kunnen: De Vrede van Kristus op Aarde.

P. M. BROUWER.

BOEKBESPEKING.

EEN DODE SPREEKT.

Verschenen is «Leerboek der Wereldtaal», door Dr. Arie de Jong. In de Maasbode lezen we hierover o.m.:

«Dr. de Jong heeft door de bijzondere samenstelling van dit leerboek wederom duidelijk bewezen, dat inderdaad alleen het Volapük in tegenstelling met andere kunsttalen aanspraak mag maken op een volkomen neutraal karakter en dat van alle kunsttalen alleen het Volapük geschikt is voor een juiste vertaling van de woorden en uitdrukkingen van iedere levende taal.»

Dat Volapük neutraal was wisten we. Er is geen enkel nationaal woord in te herkennen, dus ook geen enkel INTERNATIONAAL woord. Iets wat het aanleren voor de meeste mensen onmogelijk moeilijk maakt. Of Volapük een juiste vertaling mogelijk maakt kunnen we niet beoordelen. Dit zouden trouwens maar enkelen kunnen. Feit is dat Volapük als gesproken taal niet verstaan wordt, zelfs niet door de beste kenners. Feit is dat Esperanto niet behoeft onder te doen als middel voor juiste vertaling. Waar is de literatuur lijst? Dr. de Jong laat een dode spreken. Slechts Esperanto leeft en niet alleen in boeken.

KORESPONDEJO.

Aan inzenders: Wat na de 15e ingezonden wordt heeft weinig kans om nog in 't volgend nummer geplaatst te worden. Zendt dus in voor de 15e van iedere maand!

KIU SEKVAS. NIEUWE LEDEN VAN N.K.

205. S-ro Ant. Joosten, Policano, Helenaveen.
206. Mošto H. W. van Soest, Parohestro, Vreeswijk.
207. S-ro C. Draaisma, Policano, Groningen.
208. S-ro Teisman, Prof. Rankestr. 50a, Groningen.
209. (Abonné) S-ro J. M. B. Elias, Schotersingel 61, Haarlem.

210. S=ro IJ. van der Schaaf, Voorstreek 19, Leeuwarden.
 211. S=ro Homan, Alb. v. Nassaustr. 19, Eindhoven.
 212. S=ro J. A. Martens, Duhamelstr. 74, Eindhoven.
 213. S=ro van Kolck, Slagerstraat 35, Eindhoven.
 214. S=ro W. Merkelbach, Instruisto, Gestelsche str. 92, Eindhoven.
 215. S=ro M. P. Hurkmans, W. Barentzstr. 32, Eindhoven.
 216. S=ro J. A. M. van Schalen, Kapelstr. 92, Heeze.
 217. S=ro Th. R. Rutten, A 375, Groesbeek.
 218. S=ro F. de Boer, Wijttenbachstr. 67, Amsterdam O.
 219. S=ro L. Schoutens, Warmoestr. 58, Amsterdam C.
 220. S=ro P. Killewald, Leliegracht 36III, Amsterdam C.
 221. S=ro J. H. Voskuil, Kanaalstr. 87, Amsterdam W.

INGEZONDEN.

Waarom is de Arbeiders=Esperantisten=Vereeniging sterker en bloeiender dan de Katholieke Esperantisten=Vereeniging???

Mijns inziens komt dit, omdat er bij de arbeiders: ten eerste meer enthousiasme, ten tweede meer liefde en ten derde meer opoffering voor de Esperanto=beweging bestaat.

De oude Esperantisten (zonder diploma's) hebben nooit getracht een bewijs van onderwijsbevoegdheid te verkrijgen! Waarom ook??? Het ging toch niet om geld te verdienen, doch om de verbreiding en de Propaganda van Esperanto.

Het nieuwe geslacht, vooral onder onze Klasse, heeft Esperanto geleerd voor geld, soms voor veel geld, en denkt er niet aan van de opgedane kennis gratis mededeeling te doen aan anderen!!!

Esperanto houdt op die manier op Idee of Ideaal te zijn, doch wordt een gewone handelszaak.

Wij moeten onze leden er op attent maken, dat zij Esperanto moeten propageeren en „mededeelen“ desnoods door kosteloos aan anderen Esperantoles te geven.

Onze Beweging zal meer groeien door op die wijze Esperanto te doen kennen, dan door Esperantisten te kweken met diploma's A en (of) B.

De enorm groeiende S.A.T.=beweging ziet de zaak zeer goed in, door aan haar leden de verplichting op te leggen „*minstens aan één persoon kosteloos Esperanto te onderwijzen*“.

Laat ieder Katholiek«Esperantist VRIJWILLIG de verplichting op zich nemen aan een ander Katholiek GRATIS Esperanto te leeren. Alleen op die wijze verwacht ik groei en bloei van onze Heerlijke Katholieke Esperanto=Beweging, waarvoor ik reeds 23 jaren strijd.

DE DIGO.

Zeer zeker kon onze Katholieke Esperantobeweging meer vuur, meer liefde en meer opoffering gebruiken. Dit wil echter niet zeggen, dat er in onze beweging geen liefde en opoffering bestaan. Integendeel. We moeten konstateren, dat nergens zooveel Pro Deo gewerkt wordt als in de Esperantobeweging.

Als de oude Esperantisten niet getracht hebben naar diploma's en zonder diploma werkten aan de propagering van E. dan mag dit geen aansporing zijn voor de jongeren onder ons om zonder A- of B-diploma tevreden te zijn. De beste propagandisten zijn niet altijd de diplomabezitters en een B-diploma geeft nog niet de geschiktheid om les te geven. Maar het bezit van een diploma geeft aan de kursusleider het nodige zelfvertrouwen, terwijl een kursusleider zonder diploma (misschien ongemotiveerd) niet het vertrouwen heeft van de kursisten. Als vroeger niet-gediplomeerden kursissen leidden, dan was dit een zich behelpen. Bovendien worden diploma's niet in hoofdzaak gehaald om er geld mee te verdienen, maar om een betere kennis van Esperanto op te doen.

Zeer zeker mag Esperanto geen handelszaak worden. Maar aan de andere kant mag er niet geparasiteerd worden op de werkkraft en de tijd van velen, die hun tijd en werkkraft zeer zeker elders «produktief» zouden kunnen maken, maar terwille van de grote zaak tevreden zijn met een karige bezoldiging, waaraan dikwijls nog de risiko van zaalhuur e.d. verbonden is. **DAT MEN MET ESPERANTO VEEL GELD WIL VERDIENEN, IS GE-LUKKIG EEN HOGE UITZONDERING.**

Wij durven de stelling poneren: als altijd een redelijk kursusgeld geheven wordt en de kursusleider voor zijn niet geringe arbeid redelijk wordt beloond, dan zal dit ten goede komen aan het gehalte van de gekweekte Esperantisten. De kursusleider zal met nog meer plichtsbetrachting zijn taak vervullen en de kursisten, die zich opgeven zullen ernstiger zijn in hun studie.

Waar de omstandigheden dit noodzakelijk maken **MOET** kosteloos les gegeven worden. Maar dit in alle omstandigheden eisen, is niet rechtvaardig, is zelfs niet gewenst.

Natuurlijk kan ieder voor zich als taak nemen, minstens 1 Katholiek GRATIS Esperanto te leren. Dit kan niet anders dan de groei en de bloei van de Kat. Esp. Bew. bevorderen. Maar laten we hier dan ook erkennen het vele, harde en nietbetaalde werk dat in onze kringen gedaan wordt.

De geachte inzender zal het met ons eens zijn, dat hier een **HULDE** aan de vele harde werkers in onze beweging geheel op zijn plaats is.